

Toiminnan ja talouden seuranta

1.1.–31.7.2023

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

MIKKELI

Sisällysluettelo

Johdon analyysi.....	1
Talouden toteutuma	2
Talouden toteutuma ja ennusteet tulosalueittain.....	3
Strategiakortit ja suoritetaulukot	4
Tiliryhmäkohtaiset toteutuma-analyysit – kehitys ja ennuste	21
Investoinnit	23

Johdon analyysi

Heinäkuun seurannan perusteella lautakunnan alaisen toiminnan tuottojen arvioidaan alittuvan lähes 410 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Suuri tulonmenetyks aiheutuu asiakasmaksutulojen sekä vuokratulojen arvioitua pienemmästä kertymästä. Asiakasmäärät eri palveluissa ja tilojen ulkopuolinen vuokraus eivät ole palautuneet korona-aikaa edeltävälle tasolle.

Toimintakulujen arvioidaan ylittävän alkuperäisen talousarvion noin 120 000 euroa. Ylitys syntyy henkilöstökuluista noin 42 000 euroa, palvelujen ostoista noin 40 000 euroa ja aineet/tavarat/tarvikkeetiliryhmästä lähes 50 000 euroa (polttoainekulut ja sähkö ylittävät talousarvion, kun taas lämmityskuluissa arvioidaan syntyvän säästöjä).

Heinäkuun seurannan perusteella hyvinvoinnin ja osallisuuden alaisen toiminnan toimintakatteen arvioidaan heikkenevän lähes 530 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Lautakunnan alaisten tulosalueita edellytetään erityisen tarkkaan taloudenpitoon ja tekevän toimivallassaan olevia toimenpiteitä, joilla talousarviossa asetetut tulot saavutetaan ja menot pysyvät menoraamissa. Ulkoisissa ostoissa tulee käyttää tarkkaa harkintaa.

Talouden toteutuma

	TP2022	TA2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / TA, %
Myyntituotot	598 400	642 000	257 711	351 096	996 514	663 000	103,3 %
Maksutuotot	266 239	405 500	44 745	64 236	294 028	355 500	87,7 %
Tuet ja avustukset	969 704	561 500	430 239	239 449	629 397	561 200	99,9 %
Vuokratuotot	559 889	773 500	248 073	286 589	510 771	620 500	80,2 %
Muut toimintatuotot	597 386	892 800	221 754	280 357	1 140 107	666 300	74,6 %
TOIMINTATUOTOT	2 991 618	3 275 300	1 202 523	1 221 725	3 441 917	2 866 500	87,5 %
Henkilöstökulut	-6 336 353	-6 487 500	-3 737 687	-3 898 468	-6 643 937	-6 530 100	100,7 %
Palkat ja palkkiot	-4 994 783	-5 062 200	-2 974 899	-3 082 012	-5 152 280	-5 096 200	100,7 %
Henkilösivukulut	-1 341 570	-1 425 300	-762 788	-816 456	-1 491 657	-1 433 900	100,6 %
Eläkekulut	-1 168 685	-1 236 500	-659 791	-701 512	-1 297 290	-1 244 100	100,6 %
Muut henkilösivukulut	-172 885	-188 800	-102 997	-114 944	-194 367	-189 800	100,5 %
Palvelujen ostot	-2 895 013	-2 746 400	-1 630 324	-1 443 308	-2 669 236	-2 786 300	101,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 307 641	-1 506 800	-762 329	-870 192	-1 397 066	-1 555 400	103,2 %
Avustukset	-2 036 741	-1 936 000	-1 278 492	-1 151 559	-1 982 215	-1 936 000	100,0 %
Vuokrakulut	-6 148 413	-6 492 200	-3 681 533	-3 953 310	-6 547 155	-6 477 200	99,8 %
Muut toimintakulut	-104 444	-182 400	-60 828	-60 571	-76 236	-186 100	102,0 %
TOIMINTAKULUT	-18 828 604	-19 351 300	-11 151 193	-11 377 408	-19 320 721	-19 471 100	100,6 %
TOIMINTAKATE	-15 836 987	-16 076 000	-9 948 670	-10 155 683	-15 878 804	-16 604 600	103,3 %

Talouden toteutuma ja ennusteet tulosalueittain

Hyvinvoinnin ja osallisuuden palvelut ja hallinto							
TOIMINTATUOTOT	TP2022	TA2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / TA, %
		456 230	18 900	51 042	3 026	-117 962	5 500
TOIMINTAKULUT	-2 789 299	-2 261 600	-1 597 434	-1 341 963	-1 338 937	-2 250 600	99,5 %
TOIMINTAKATE	-2 333 069	-2 242 700	-1 546 392	-1 338 937	-7 759 495	-2 245 100	100,1 %
Yleiset kulttuuripalvelut							
TOIMINTATUOTOT	TP2021	TA2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Laskennallinen er	Johdon ennuste	Johdon ennuste / TA, %
	39 139	99 800	32 830	18 436	21 798	58 000	58,1 %
TOIMINTAKULUT	-446 428	-578 800	-286 766	-255 460	-404 176	-532 300	92,0 %
TOIMINTAKATE	-407 289	-479 000	-253 937	-237 024	-382 378	-474 300	99,0 %
Kaupunginorkesteri							
TOIMINTATUOTOT	TP2022	TA2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / TA, %
	103 987	202 900	55 679	106 420	268 823	207 900	102,5 %
TOIMINTAKULUT	-1 018 590	-1 065 500	-595 895	-715 136	-1 224 303	-1 115 700	104,7 %
TOIMINTAKATE	-914 604	-862 600	-540 216	-608 716	-955 481	-907 800	105,2 %
Museopalvelut							
TOIMINTATUOTOT	TP2022	TA2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / TA, %
	125 948	117 900	54 790	82 811	218 731	130 500	110,7 %
TOIMINTAKULUT	-1 332 307	-1 368 600	-814 842	-879 986	-1 460 199	-1 411 200	103,1 %
TOIMINTAKATE	-1 206 359	-1 250 700	-760 052	-797 175	-1 241 468	-1 280 700	102,4 %
Kirjastopalvelut							
TOIMINTATUOTOT	TP2022	TA2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / TA, %
	525 134	424 800	277 980	233 434	498 066	424 800	100,0 %
TOIMINTAKULUT	-3 305 792	-3 408 800	-1 964 934	-1 976 775	-3 323 448	-3 408 800	100,0 %
TOIMINTAKATE	-2 780 659	-2 984 000	-1 686 953	-1 743 342	-2 825 383	-2 984 000	100,0 %
Kansalaisopisto ja osallisuus							
TOIMINTATUOTOT	TP2022	TA2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / TA, %
	331 036	527 900	83 571	105 297	446 926	477 900	90,5 %
TOIMINTAKULUT	-1 775 992	-1 674 900	-1 007 533	-971 666	-1 713 388	-1 704 900	101,8 %
TOIMINTAKATE	-1 444 957	-1 147 000	-923 962	-866 369	-1 266 462	-1 227 000	107,0 %
Liikuntapalvelut							
TOIMINTATUOTOT	TP2022	TA2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / TA, %
	1 078 878	1 547 200	462 753	553 557	1 341 640	1 196 200	77,3 %
TOIMINTAKULUT	-6 723 997	-7 401 200	-3 995 388	-4 393 910	-7 395 381	-7 456 200	100,7 %
TOIMINTAKATE	-5 645 119	-5 854 000	-3 532 635	-3 840 353	-6 053 741	-6 260 000	106,9 %
Nuorisopalvelut							
TOIMINTATUOTOT	TP2022	TA2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / TA, %
	331 266	335 900	183 878	118 744	219 402	335 900	100,0 %
TOIMINTAKULUT	-1 436 198	-1 591 900	-888 401	-842 512	-1 367 617	-1 576 900	99,1 %
TOIMINTAKATE	-1 104 932	-1 256 000	-704 522	-723 768	-1 148 215	-1 241 000	98,8 %

Strategiakortit ja suoritetaulukot

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

Tavoitteena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja harrastuneisuutta, lisätä poikkihallinnollisuutta, kehittää toimintaympäristöjä ja sähköisten palvelujen käyttöä sekä tehostaa kumppanuussuhteita yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Lautakunta vastaa kansalaisopiston, yleisten kulttuuripalvelujen, liikuntapalvelujen, nuorisopalvelujen, kirjastopalvelujen, museopalvelujen ja orkesteripalvelujen tuottamisesta.

Palvelusuunnitelma

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaiset tulosalueet järjestävät asukkaiden hyvinvointia edistäviä ja syrjäytymistä ehkäiseviä palveluita. Ne tuottavat monipuolista ja laadukasta vapaan sivistystyön sekä kulttuuri- ja liikuntatarjontaa, mikä mahdollistaa kuntalaisille sekä ohjattuja että omaehtoisia palveluja. Palveluissa pyritään huomioimaan erilaiset kohderyhmät sekä kehittämään markkinointia ja käyttäjälähtöisiä palveluita.

Lautakunnan palvelut ovat pääasiallisesti lähipalveluita. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaupunginvaltuuston vuonna 2018 tekemä kaupunkirakenneselvitys, vuonna 2019 hyväksytty palvelusuunnitelma, 2020 valmistunut Talous ja tulevaisuus 2023 – ohjelma (TATU2023) ja maaliskuussa 2022 hyväksytty Palvelut ja tulevaisuus –ohjelma (PATU).

Avustuksilla ja monipuolisilla yhteistyösopimuksilla ylläpidetään ja kehitetään palvelutarjoomaa ja luodaan kolmannen sektorin toimijoille mahdollisuuksia kokeilla uudentyyppisten palveluiden tuottamista. Kaupungin eri toimijoiden kesken pyritään yhteistyöhön. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaisten toimintojen merkitys on korostunut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Lautakunnan alaiset tulosalueet vaikuttavat myönteisesti myös Mikkelin mainekuvaan viihtyisänä asuin- ja kulttuurikaupunkina. Kaupungin talouden tasapainottamiseksi yhtenä säästötoimenpiteenä esitetään kaikkien kumppanuuksien ja avustusten leikkaamista 20 prosentilla.

Vuonna 2022 Mikkeliässä on vietetty Kulttuurin unelmavuotta. Kulttuurin unelmavuosi 2022 -hankkeen rahoittaa Etelä-Savon Maakuntaliitto Euroopan aluekehitysrahastosta sekä Mikkelin kaupunki. Hanke nostaa alueen kulttuurin vuodeksi jalustalle tuoden kulttuurin, taiteen ja viihteen lähelle asukkaita, työllistäen samalla alueen toimijoita. Hanke päättyy maaliskuussa 2023.

Mikkelin kansalaisopiston koulutustehtävä perustuu paikallisesti ja alueellisesti muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn ja seniorikansalaisten keskimääräistä suurempaan määrään. Opisto toimii sivistystehtävänsä ohella merkittävänä hyvinvoinnin, elinvoiman ja osallisuuden lisääjänä ja edistäjänä alueella. Vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja alueellinen toiminta ovat tärkeitä väyliä osallisuuden turvaamiseksi sekä eri ryhmien näkökulmien huomioon ottamiseksi päätöksenteossa. Kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue vastaa myös kaupungin osallisuuden kehittämisestä. Säästötoimenpiteenä kansalaisopiston kurssitarjontaa leikataan edelleen ja osallisuuden alueella supistetaan järjestöjen kohdeavustuksia.

Kirjastopalveluja tarjotaan ja kehitetään kiinteissä toimipaikoissa, hakeutuvana palveluna ja verkko-palveluina. Toiminnan tavoitteissa korostuu erilaisten lukutaitojen edistäminen sekä aktiivista kansa-laisuutta ja hyvinvointia edistävän toiminnan mahdollistaminen. Haasteena on kirjastopalveluiden saavutettavuus, koska kirjastoverkko on harva Mikkelin alueen laajuuteen nähden. Teknisiä ratkai-suja, kuten omatoimitekniikka lähikirjastoissa, hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Uutena pal-veluna syyskuussa 2022 saatiin käyttöön varausten noutoautomaatti Rantakeitaassa. Käyttöönottoa edelsi testiasiakasryhmän pilottivaihe. Tapahtumatarjontaa kehitetään kokeilemalla uudenlaisia tilai-suuksia mm kaupungin muiden tulosalueiden, järjestöjen ja Yliopistokeskuksen ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMKin kanssa samalla kun jatketaan vakiintunutta yhteistyötä mm. digiipas-tuksen merkeissä. Kirjastopolku pyritään toteuttamaan nykytasoisena, mutta toteutuessaan kirjasto-verkkosupistukset vaikuttavat Kirjastopolun toteuttamiseen. Säästötoimenpiteenä kirjaston vakinai-sesta henkilökunnasta säästetään 2,5 htv. Pääkirjaston toimintaa joudutaan sopeuttamaan asiointi-pisteen muuttaessa pääkirjastoon karsimalla lainattavaa aineistoja ja sijoittamalla toimintoja uudel-leen.

Museopalvelujen keskeisiä tavoitteita ovat kulttuuriperinnön tallentaminen, säilyttäminen ja esitte-leminen sekä kulttuuriperinnön arvostuksen lisääminen. Lisäksi tavoitteena on tulosalueen perus-palveluiden turvaaminen museolain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla huomioiden erityisesti lap-set ja nuoret, ikääntyneet ja erityisryhmät. Mikkelin taidemuseo toimii alueellisena vastuumuseona taidemuseotehtävän osalta Etelä-Savon alueella. Tavoitteena on kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin edistäminen alueella. Sodan ja rauhan keskus Muisti aloitti toimintansa Päämajatalossa 4.6.2021. Muisti ja Päämajamuseo toimivat yhteistyössä asiakaspalvelun ja näyttelyiden osalta. Vuoden 2022 loppuun mennessä museot uusivat kokoelmahallintajärjestelmänsä, joten vuoden 2023 alusta alkaen käytössä on ajanmukainen järjestelmä, joka parantaa museoiden kokoelmapalveluja.

Kulttuuripalveluiden toiminnan painopisteinä ovat lasten ja nuorten sekä ikäihmisten kulttuuripalve-lut sekä erilainen tapahtumatoiminta. Hyvät ja toimivat poikkihallinnolliset yhteistyöprojektit, kuten Kulttuurikameli ja Kulttuuripolku sekä ikäihmisten kulttuuripalveluissa yhteistyö vuoden 2023 alussa käynnistyvän hyvinvointialueen suuntaan, jatkuvat. Tärkeä osa kulttuuripalvelujen toimintaa on myös Kulttuurin unelmavuoden myötä kulttuurin näkyväksi tekemisen jatkohyödyntäminen.

Kaupunginorkesteri tuottaa taide-elämyksiä ja osallistuu kaupungin monipuolisen kulttuuritarjonnan ylläpitämiseen. Sen tehtävänä on taidemusiikkitradition vaaliminen ja kehittäminen sekä yleisötyö kaikenikäisen kuulijakunnan parissa. Orkesteri on asukkaiden hyvinvoinnin kehittymistä mahdolis-tava helposti saavutettava kulttuuritoimija. Orkesteri näyttäytyy merkittävänä tekijänä kaupungin mainekuvan kehittämisessä. Orkesteri tekee yhteistyötä paikallisten ja alueellisten musiikkitoimijoi-den kanssa, erityisesti Saimaa Sinfonietta -orkesteriyhteistyötä Lappeenrannan kaupunginorkesterin kanssa. Orkesterin ja Mikaeli Oy tiivistävät ja tehostavat toimintojaan ja koittavat näin parantaa toi-mintakatetta.

Liikuntapalveluiden toiminnan painopisteitä ovat Liikkuva Mikkeli 2030 -ohjelman mukaisesti erityi-sesti lasten ja nuorten liikunta, terveysliikunta ja luontoliikunta. Vuonna 2022 valmistunut lähiliikun-tapaikkasuunnitelman ensimmäistä osiota eli keskusta-alueen ulkokuntosalien kehittämistä pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Suunnitelman toinen vaihe eli koulujen pihojen lähiliikun-tapaikkasuunnitelma on tarkoitus toteuttaa hallintokuntien välisenä yhteistyönä. Urpolan liikunta-alue muuttuu ja kehittyy Saimaanportin yhtenäiskoulun rakentamisen rinnalla vuosina 2023-2024.

Vuoden aikana laitetaan käytäntöön Patu-ohjelman mukaisia säästötoimenpiteitä sekä suunnitelmia sähkön käytön vähentämiseksi sähkön hinnan noustessa voimakkaasti.

Nuorisotyö on kasvatuksellinen prosessi, jonka tehtävänä on tukea nuorta yksilönä ja lähiympäristönsä ja maailman jäsenenä. Nuorisopalvelut ovat lähipalveluita, joita on saatavilla sekä kaupunki- että haja-asutusalueella. Vuonna 2023 alueellisen nuorisotyön toimipisteitä on viisi: Kattilansillan, Ristiinan ja Haukivuoren nuorisotilat, nuorisotila Starlight keskustassa sekä Rantakylän nuorisotalo. Palvelusuunnitelman mukaisesti nuorisotilat toimivat koulujen yhteydessä tai välittömässä läheisyydessä. Saimaanportin yhtenäiskoulun yhteyteen valmistuva nuorisotila tulee korvaamaan Kattilansillan nuorisotilan vuonna 2024; toimivaa yhteistyömallia rakennetaan yhdessä koulun ja Xamkin yhteisöpedagogikoulutuksen kanssa. Sisä- ja ulkoliikuntamahdollisuuksien turvaaminen nuorisotilojen yhteydessä on tärkeää. Digitaalisia toimintaympäristöjä ja -menetelmiä kehitetään fyysisten kohtaamispaikkojen rinnalle. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä kehitetään ja luodaan malli koulunuorisotyöntekijöiden työlle, jonka vakiinnuttamista pidetään tavoitteena. Vuonna 2023 viidellä koululla työskentelee päätoiminen koulunuorisotyöntekijä kahden eri hankerahoituksen turvin. Lisäksi alueellisen nuorisotyön työpanosta kohdennetaan koulussa tehtävään nuorisotyöhön. Etsivä nuorisotyö, joka toimii osana Ohjaamo-tiimiä, on pääosin kohdennettua nuorisotyötä ja sitä toteutetaan moniammatillisesti ja monipuolisia verkostoja hyödyntäen. Nuorten ehkäisevä päihdetyö on osa nuorisopalvelujen kokonaisuutta. Nuorten osallisuutta vahvistetaan muun muassa nuorisovaltuustotyön ja lasten parlamentin kautta. Nuoria kannustetaan toteuttamaan omia hankkeitaan YoungMikkeli-perintörahojen turvin. Nuorisopalvelujen kehittämisen ja arvioinnin tueksi laadittava nuorisotyön perussuunnitelma NUPS valmistuu vuoden 2023 aikana; laadintaprosessissa nuoria osallistetaan palvelujen suunnitteluun ja arviointiin. Nuorisojärjestöjä tuetaan toiminta- ja kohdeavustuksin, joskin säästövelvoite heikentää tätä tukea olennaisesti.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Kulttuurin unelmavuosi 2022 –hanke päättyi 31.3.2023. Hankkeen rahoitti Etelä-Savon maakuntaliitto Euroopan aluekehitysrahastosta sekä Mikkelin kaupunki. Hankkeen tavoitteena oli parantaa kulttuurin saatavuutta ja saavutettavuutta Mikkellisä sekä nostaa sen näkyvyys uudelle tasolle viestintää ja tapahtumatoimintaa edistämällä. Hankkeessa työllistettiin kulttuurialan toimijoita, vahvistettiin alueen asukkaiden hyvinvointia kulttuurin keinoin ja kehitettiin uusia toimialat ylittäviä yhteistyömalleja juurrutettavaksi Mikkelin kulttuurikenttään. Tuloksena syntyi malli kulttuurin unelmavuoden toteuttamisesta myös muissa Itä-Suomen kaupungeissa. Hankkeen tapahtumiin osallistui yli 33 000 ihmistä. Kaikkiaan toimijoita tapahtumien toteuttamisessa oli mukana noin 250 henkilöä, ammattilaiset, harrastajat ja yhdistystoimijat mukaan lukien. Hankkeessa otettiin käyttöön käänteisen kilpailutuksen muoto, kulttuuritupsahdus, jonka kautta luotiin mahdollisuus myös uusille toimijoille ja kokeiluille kulttuurin kentällä. Hanke järjesti tai oli mukana noin 150 yksittäisen tapahtuman, esityksen tai näyttelyn toteuttamisessa.

Ulkokuntosaleja – ja ulkokuntoilualueita koskevan lähiliikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti seuraava uudistettu ulkokuntoilualue valmistuu syksyn 2023 aikana Kalevankankaalle. Ulkokuntosalit ja ulkokuntoilualueet ovat nuorten, työikäisten ja ikäihmisten lähiliikuntapaikkoja. Keväällä 2023 valmistui koulujen pihoja koskevan lähiliikuntapaikkasuunnitelman ensimmäinen vaihe eli opinnäytetyö “Effects of environment on physical activity of children, jossa oppilaille suunnatun kyselytutkimuksen avulla selvitettiin, miten koulujen pihoista saataisiin houkuttelevampia ja liikkumista lisääviä niin kouluaikana kuin vapaa-ajalla. Saimaanportin koulun piha-alue valmistuu vuoden 2023 aikana. Se on samalla myös alueen lähiliikuntapaikka, jonka aktiviteetteja voivat käyttää kaikenikäiset. Alkukesästä

Saimaanportin viereen, Urpolan liikunta-alueelle, valmistui 4 uutta beachvolley -kenttää. Syksyn 2023 aikana koulun vierestä kulkeva kuntorata uusitaan ja erotetaan kevyenliikenteen väylästä sekä uusi skeittiparkki valmistuu. Syksyllä alkaa myös Urpolan huoltorakennuksen laajennusosan rakentaminen. Rakennukseen sijoitetaan viereisen tekojäähäkkäkalon hoidossa käytettävä jäähoidokone. Retkeilyreittien kehittämistä on jatkettu edelleen lähivuosien tapaan. Ulkopelikenttien vieressä olevia huoltorakennuksia pukutiloihin on kunnostettu ja Viihdeumala Rantakeitaan poreallas on uusittu. Liikuntapalveluiden ja Etelä-Savon hyvinvointialueen yhteistyössä kehittämää ja toteuttamaa ikäihmisten ryhmämuotoista elintapaohjausta esiteltiin keväällä 2023 valtakunnallisilla elintapaohjauspäivillä yhtenä elintapaohjauksen huippumalleista. Sähkön käytön vähentämiseksi tehdyn suunnitelman mukaiset toimet on toteutettu. Patu-ohjelman mukaiset säästötoimenpiteet on toteutettu sisältäen mm. kahden henkilötyövuoden vähennyksen.

Museokohteissa on toteutettu kolme vaihtuvaa näyttelyä, joista kaksi Mikkelin taidemuseossa ja yksi Suur-Savon museossa. Taidemuseon kesänäyttelynä on Mikkelin 13. Kuvitustriennale. Triennale on valtakunnallinen kuvitusnäyttely, joka toteutetaan yhteistyössä Grafia ry:n ja Kuvittajat ry:n kanssa. Näyttely on kilpailumuotoinen. Kilpailuun osallistui 128 kuvittajaa yhteensä 382:lla teoksella. Jury valitsi näyttelyyn 52 kuvittajaa, joilta näyttelyssä on esillä 79 teosta. Kuvitustriennalesta julkaistiin painettu näyttelyluettelo. Syksyllä taidemuseossa toteutetaan vielä yksi vaihtuva näyttely. Yleisölle on ollut avoinna viisi pysyvää näyttelyä. Museokohteissa on ollut 27 573 kävijää heinäkuun loppuun mennessä. Museoiden uusi kokoelmahallintajärjestelmä on käytössä.

Yleisten kulttuuripalveluiden henkilöstömäärä saatiin takaisin normaaliin huhtikuun lopulla. Yleisten kulttuuripalveluiden järjestämä Hulivilikarnevaali ja Puistokonsertti-sarja ovat vakiinnuttaneet paikkansa kaupungin monipuolisten kesätapahtumien joukossa. Leikkipuistoympäristöihin kulttuurisältöjä vievä Pienten Puistikot –sarja on usean vuoden tauon jälkeen saatu toteutettua suunnitellusti ja tehnyt ennätyksen kävijämäärässä. Kulttuurivierailuja ikäihmisten palveluyksiköihin on toteutettu määrärahojen puitteissa. Kokonaisuutta katsellessa tapahtumamäärissä sekä kävijäluvuissa ollaan vielä ”normaalivuosiin” nähden takamatkalla kevään vajauksen vuoksi.

Nuorilla on ollut paljon intoa ja toimintatarvetta poikkeusvuosien vihdoin hellitettyä: he ovat halunneet viettää aikaa nuorisotiloilla, osallistuneet aktiivisesti toimintoihin ja kokoontuneet erilaisiin tapahtumiin, joten tavoitteet kohdattujen nuorten määristä ovat hienosti toteutuneet. Uusi nuorisovaltuusto aloitti innokkaana toimintansa vuoden alussa. Suomen Nuorisovaltuustojen liitto NUVA ry myönsi Mikkelille Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaatin, joka on tunnustus kunnille, jotka edistävät kiitettävällä tavalla kunnan nuorten osallisuutta ja nuorisovaltuuston toimintamahdollisuuksia. Nuorisovaltuuston jäsenet kokevat, että heillä on hyvät toimintaedellytykset ja resurssit vaikuttaa ja kuulla kunnan muita nuoria. Nuorisovaltuuston esityksen mukaisesti kahta nuorten hanketta on rahoitettu YoungMikkeli-perintörahostosta: Otavan nuorten kotahanketta ja Summervibes-mikkeli-tapahtumaa. Lasten parlamentti kokoontui keväällä luontoteeman ympärille.

Koulunuorisotyön tarpeellisuus koulun arjessa on hankevuosien aikana tullut todeksi; olemme määrätietoisesti kulkemassa kohti toiminnan vakiinnuttamista. Etsivän nuorisotyön asiakaskunta painotuu oppivelvollisuuden pidentämisen myötä täysi-ikäisiin nuoriin ja niihin oppivelvollisiin, joiden toisen asteen opintoihin liittyy haasteita. Etsivää työtä toteutetaan monialaisesti muun muassa Ohjaamo-verkostossa; sujuvat yhteydet eri toimijoihin ja palvelupolkujen toimivuus ovat avainasemassa siinä, että nuori saa tarvitsemansa avun ja tuen.

Kesätoimintatarjottimelle saimme katetuksi paljon erilaista toimintaa: lajikokeiluja, luontotoimintaa, retkiä, piknikkejä, open mic -tapahtumia, pride-viikon, taidemaanantaita, ulkoliikuntaa ja avoimia nuorisotiloja. Ilahduttavasti toiminnat saavuttivat paljon myös nuoria, jotka eivät aiemmin ole löytäneet nuorisopalvelujen äärelle tai jotka ovat jo ohittaneet nuorisotila- ja koulunuorisotyövaiheen.

Kirjastopalveluissa näkyy asiakkaiden palaaminen kirjastoihin koronan jälkeen. Kirjastokäynnit ja erityisesti tapahtumakävijöiden määrä nousivat huimasti vuoden takaisesta. Myös lainaus lisääntyi viime vuoteen verrattuna. Lumme-verkkokirjaston chat-palvelu lakkautettiin sekä vähentyneen käytön vuoksi että henkilöressussyistä. Kirjaston tapahtumista mainittakoon muun muassa Löydä digirohkeutesi-tapahtuma yhteistyössä Eloisan, Settlementin ja Mikkelin kesäyliopiston kanssa sekä suuret kävijämäärät kerännyt Harry Potter-tapahtuma osana Mikkelin Musiikkijuhlien Harry Potter-temaa. Kirjastopolku toteutui kevätlukukaudella ilman uusia supistuksia. Asiointipisteen muutto pääkirjastolle pienensi lehtisalin tilan noin puoleen ja lastenosaston pinta-ala väheni 10 neliömetrillä. Palautuslinjastosta luovuttiin ja sen tilalle hankittiin lainaus-palautusautomaatteja aulaan. Henkilökunnan työtiloja on tarpeen järjestellä uudelleen, mikä vaikuttaa jonkin verran myös asiakastiloihin. Osana kehittämishanketta kirjastolle perustettiin asiakasyhteisö, jonka jäseniä kutsutaan vastamaan kirjaston palveluja koskeviin kyselyihin ja osallistumaan keskustelutilaisuuksiin. Asiakasyhteisön ensimmäinen tapaaminen oli toukokuussa. Asiakasyhteisöltä saatuja ideoita aletaan mahdollisuuksien mukaan soveltaa käytäntöön syksystä alkaen.

Kaupunginorkesteri on pystynyt toteuttamaan konsertti ohjelmaansa suunnitellusti. Isoimpana ponnistuksen oli keväällä 2023 toteutettu Elinan surma –ooppera, joka keräsi paljon yleisöä ympäri Suomen. Lisäksi ooppera sai huomattavasti medianäkyvyyttä: oopperan ohjaaja Markku Pölönen ja kapellimestari Erkki Lasonpalo vierailivat YLEn Puoli seitsemän -ohjelmassa, Mikkeliä esitettävä ooppera nostettiin esiin muutamassa muussakin keskusteluohjelmassa sekä ainakin ooppera-alan toimijoiden käymissä some-keskusteluissa. Länsi-Savo ja Itä-Savo tekivät ennakkojutut sekä arvostelut, HS kirjoitti oopperasta arvostelun, professori Eero Tarasti kirjoitti arvostelun laajasti seurattuun blogiinsa. Ooppera toi siis huomattavan määrän positiivista näkyvyyttä Mikkelille. Toinen merkittävä seikka, joka toi positiivista näkyvyyttä orkesterille ja Mikkelille on kapellimestari Erkki Lasonpalon ja kaupunginorkesterin jatkosopimuksen julkistaminen sekä nimittäminen Musiikkijuhlien taiteelliseksi johtajaksi. Tiedotus näistä kahdesta asiasta koordinoitiin samanaikaisiksi, jotta ne tukevat toisiaan mediassa. Tällä saavutettiin myös huomattava kansallinen positiivinen näkyvyys.

Muutoinkin konserttien kävijämäärät ovat jälleen hienoisessa nousussa koronan aiheuttaman taantumien jälkeen. Orkesteri tulee saavuttamaan tavoitteensa järjestettyjen tapahtumien määrässä ja todennäköisesti myös kuulijamäärässä. Myös tulotavoitteeseen näytetään pääsevän, mikäli ennustetut konserttikävijämäärät toteutuvat ja haettu OKM:n avustus myönnetään. Negatiivisena asiana orkesterin toimintamenot tulevat ylittymään budjetoidusta. Oopperasta ja muutamasta muusta isommasta produktiosta johtuvat ennakoitua suuremmat kulut sekä täyttämättömän vakanssin ja useiden sairaslomien aiheuttama määräaikaisten muusikoiden käyttö orkesterissa nostavat toimintakulut ennakoitua suuremmiksi. Ylitystä selittää myös osaltaan se, että tänä vuonna on tehty useampi sellainen yhteistyöproduktio, jossa kaupunginorkesteri on ensin maksanut kaikki kulut ja sitten laskuttanut yhteistyökumppanilta heidän osuutensa. Toimintakate tulee pysymään orkesterilla edellisvuosien kaltaisena, koska ylittyneiden menojen lisäksi ollaan saatu kerättyä myös hyvin tuloja. Lähes kaikki orkesterin menojen ylitykset ovat henkilöstökuluja, joten korkeat henkilöstökulut tulevat todennäköisesti nostamaan orkesterin saamaa valtionosuutta tulevaisuudessa.

STRATEGISTEN OSA-ALUEIDEN STRATEGIAKORTIT

1. Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Sähkönkulutuksen vähentämiseen tähtäävien toimien toteuttaminen.	Mahdollisimman energiatehokas toiminta, kustannusten kasvun hillitseminen. /liikuntapalvelut	Sähkön käyttö vähenee.	Suunnitelmat toimenpiteistä sähkön käytön vähentämiseksi on toteutettu.

Edistetään kaupungin kehittämisalustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Kalevankankaan kehittämisalusta: myynnin ja markkinoinnin lisääminen "prime time"-aikojen ulkopuolelle.	Liikuntapaikkojen käytön lisääminen "prime time"-aikojen ulkopuolella, kuten päiväkäyttö. /liikuntapalvelut, yhteistyö Kalevankankaan myynti- ja markkinointiryhmän kanssa	Toteutunut/ei toteutunut	Toteutunut. Esim. jalkapallohallin päiväkäyttö arkipäivisin (ei sis. käyttö) kevätkausi 2023 35 % enemmän varauksia kuin kevätkausi 2022

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Sähköiseen ajanvaraukseen lisää varattavia kohteita.	Tilojen helpompi varaaminen ja tehokkaampi käyttö. /liikuntapalvelut	Uudet kohteet, joissa sähköinen varaaminen on mahdollista.	Beachvolley -kentät siirretty sähköiseen ajanvaraukseen. Ajanvarausjärjestelmä muutettu käyttäjäystävällisempään muotoon.
Lumme-kirjastojen kansalliseen e-kirjastoon liittymisen valmistelu Mikkelin kaupungin osalta. Valtakunnallisen e-kirjaston toiminta alkaa alkuvuodesta 2024. Vuoden 2023 kuluessa on selviteltävä liittymisen edellytykset ja sopimusprosessi vietävä läpi. Liittyminen edellyttää kuntakohtaisten sopimusten tekemistä.	Mikkeli solmii kansallisen e-kirjaston kanssa liittymissopimuksen vuoden 2023 aikana. /kirjastopalvelut	Toteutunut/ei toteutunut	Toteutunut siten kuin tähän mennessä on ollut mahdollista. Alustava ilmoittautuminen on tehty. Liittymissopimusta odotetaan.
Orkesterin nuottimateriaalissa siirrytään digitaalisen materiaalin käyttöön mahdollisimman paljon.	Jokaiselle muusikolle hankitaan iPad, joiden avulla digitaalisen nuottimateriaalin	Ei toteutunut	Rahoitusta tähän on haettu ja pariin otteeseen ja tälläkin

Vähentää paperin käyttöä ja nuottimateriaalien postittamista merkittävästi.	käsittely ja soittaminen onnistuu. /kaupunginorkesteri		hetkellä on hake- mus sisässä.
Orkesteri pyrkii tuottamaan verkkosäilyttä konserteista. Mahdollistaa kansainvälisen näkyvyyden ja uusien kohderyhmien saavuttamisen.	Säännölliset verkkokonsertit ja niistä jäävät tallenteet. /kaupunginorkesteri	Verkkokonserttien määrä ja tallenteiden hyödyntäminen sote-palveluissa.	Eloisan kanssa suunniteltu yhteistyö ei ole edennyt odotetussa aikataulussa.
Chat-palveluita tarjotaan säännöllisesti viikoittain Po1nt-verkoston ja Ohjaamo-chatin kautta. Sosiaalisen median kanavat ovat aktiivisesti käytössä.	Nuorten kohtaaminen myös verkossa toteutuu. /nuorisopalvelut	Toteutunut/ei toteutunut	Po1nt-chat toimii, Ohjaamo-chat lopetettu.
Verkkokurssien hyödyntäminen henkilöstön koulutuksessa.	Henkilöstö suorittaa vähintään yhden verkkokoulutuksen vuosittain. /esimiehet	Suoritettu/ei suoritettu	On suoritettu mm. Eduhousen ja Hallintoakatemian ym. verkkokoulutuksia.

2. Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Mikkelin kaupunginorkesterin korkean tason säilyttäminen ja parantaminen sekä näkyvyyden kehittäminen, jotta saadaan houkutelua huippumuusikoita orkesteriin vakituisiksi sekä vierailijoiksi. Ammattitaitoinen taiteellinen henkilöstö on edellytys orkesterin kehittymisen kannalta.	Orkesterin resurssien riittävyys ja muusikoiden palkkataso houkuttelevalle tasolle verrattuna muihin orkestereihin. /kaupunginorkesteri	Rekrytointien onnistuminen ja palkkatason kehitys.	Saatu rekrytoitua puuttunut II konserttimestari 7.8. alkaen. Sijaisuudet ja määräaikaisten muusikoiden tarve aiheuttanut hankaluuksia.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Opinnäytetöiden ja harjoitteluiden tekeminen Mikkelin kaupungille.	Toimintojen kehittäminen tutkimuksen avulla. /lautakunnan alaiset tulosalu- eet	Opinnäytetöiden / harjoitteluiden määrä	1 opinnäytetyö/ liikuntapalvelut 1 harjoittelija/ liikuntapalvelut Tet-harjoittelijoita useita. 1 yhteinen harjoittelija liikunta- & kulttuuripalveluilla.

			Nuorisopalveluilla 7 harjoittelujaksoa ja 2 opinnäytetyötilausta. Kirjastolla 1 opinnäytetyö, sekä opiskelijatyönä ympäristökasvatussuunnitelma ja kestävän kehityksen kartointi; 2 harjoittelijaa, jotka ovat kehittäneet toimintoja sekä useita muita harjoittelijoita.
Kaupunginorkesteri vahvistaa yhteistyötään Mikkelin musiikkiopiston kanssa. Pyritään kehittämään yhteistyötä myös XAMKin ja yliopistokeskuksen kanssa uusien toimintatapojen ja tutkimustiedon hyödyntämisen suhteen.	Uusia toimintamalleja oppilaitosten kanssa yhteistyössä. /kaupunginorkesteri	Yhteistyön ja toimintojen määrä	Mikkelin musiikkiopiston kanssa yhteistyö syvenee. Uutena avauksena yhteistyö Etelä-Savon tanssiopiston kanssa sekä esiintyminen XAMKin tilaisuudessa syyskuussa.

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Äxön Appro -messut	Erilaisten harrastusmahdollisuuksien ja harrastusten tarjoajien esille tuominen. /yleiset kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut nuorisopalvelut	Messut toteutunut/ei toteutunut	Ei toteudu (Aktiivinen Arki -tapahtuma toteutuu)

3. Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Essote ja kaupunki ovat tehneet yhteistyötä elintapaohjauksen järjestämiseksi Mikkelissä. Yhteistä suunnittelua ja kehittämistä hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa,	Elintapaohjauksen toteuttaminen yhteistyössä hyvinvointialueen sekä muiden toimijoiden kanssa. /liikuntapalvelut	Liikuntapalveluiden tarjoama liikunnan palvelutarjotin elintapaohjausasiakkailla toteutunut/ei toteutunut.	Palvelutarjotin toteutunut. Osallistuneiden määrä yhteensä 60, vuonna 2023 prosessin aloittaneita 18.

jotta monipuolinen elintapaohjaustoiminta edelleen jatkuisi ja kehittyisi.		Ikäihmisten elintapaohjaukseen osallistuneiden määrä.	Sekä työikäisten että senioreiden elintapaohjaus valitti yhdeksi valtakunnallisista elintapaohjauksen huipumalleista 2023.
Mikkelin vauvaviikko. Osana kirjaston kehittämishanketta on koottu yhteistyöverkosto toteuttamaan Mikkelin vauvaviikkoa syyskuussa 2022. Yhteistyöverkostossa on kaupungin toimijoita, tulevan hyvinvointialueen yksiköitä, yhdistyksiä ja seurakunta.	Mikkelin vauvaviikon vakiinnuttaminen vuosittain toistuvaksi tapahtumaksi laajan yhteistyöverkoston voimin. /kirjastopalvelut, Koppa, kaupunginorkesteri, kulttuuripalvelut	Mikkelin vauvaviikko toteutetaan vuosittain syyskuussa. Tapahtumien määrä ja kävijämäärä	Mikkelin vauvaviikko toteutetaan 25.-30.9.2023.
Kulttuurin hyvinvointivaikutusten hyödyntäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	Kulttuurin käyttö hyvinvointialueen toimintojen osana. Kulttuurin hyvinvointivaikutusten tunnistaminen ja hyödyntäminen laaja-alaisesti. /kaupunginorkesteri, kulttuuripalvelut	Kulttuuripalveluiden kävijämäärät ja yhteistyön määrä eri tahojen kanssa	Ikäihmisten kulttuurivierailuja eri kohteissa 22, osallistujia 717 (kulttuuripalvelut). Esiintymiset palvelukodeissa, osallistujia 444. (kaupunginorkesteri)
Etsivä nuorisotyö tavoittaa 15 – 28-vuotiaan nuoren, joka kaipaa tukea koulutukseen, työelämään tai elämänhallintaan liittyvissä asioissa.	Nuorisolain mukaiset ilmoitukset ja muut yhteydenotot otetaan käsitteilyyn viiveettä. Nuorta tuetaan monialaisesti ja palveluohjaus on sujuvaa. /nuorisopalvelut	Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä.	125 nuorta työskentelyssä, 88 uutta nuorta vuoden 2023 aikana.

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömyyden ja turvallisen arkiympäristön rakentumista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Tehdään matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia ja –palveluita eri kohderyhmien saavutettavaksi.	Tarjotaan kaikille mahdollisuus monipuolisiin kulttuuripalveluihin. Kasvataan kulttuuritapahtumien osallistujamääriä (lähtötaso tp2021). /kaupunginorkesteri, yleiset kulttuuripalvelut, kirjastopalvelut, nuorisopalvelut, museot	Tapahtumien määrä ja kävijämäärä	Museoiden yö järjestetään 27.10.2023. Kirjaston tapahtumat: kävijämäärä 2548 Orkesterin kuulijamäärä 31.7.2023 mennessä 7500.

			Kulttuuripalveluiden omat ja yhteistyössä järjestämät tapahtumat 31.7.2023 mennessä 211 ja kävijämäärä 14 662.
Tarjotaan monipuolisia soveltavan liikunnan ohjauspalveluita yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Pyritään tarjoamaan kaikille mahdollisuus ohjattuun liikuntaan. /liikuntapalvelut	Soveltavan liikunnan monipuolinen palvelutarjotin on toteutunut	Toteutunut osittain. Lasten soveltavan liikunnan ryhmä puuttuu.
Alueellisen nuorisotyön menetelmiä käytetään monipuolisesti	Alueellista nuorisotyötä tehdään suunnitellusti nuorisotiloissa, kouluissa ja oppilaitoksissa sekä jalkautuen. / nuorisopalvelut	Alueellisen nuorisotyön toimipisteiden määrä, kohdattujen nuorten määrä. Nuorisotyön perussuunnitelma NUPS valmistuu.	Nuorisotiloja 5, osallistujien/kohdattujen määrä 14718. NUPS valmistuu vuoden loppuun mennessä.
Hyvää elämää ikääntyneille - Mikkelin kaupungin ikäohjelma 2025 valmistuu	Ohjelmassa määritellään tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden väestön hyvinvoinnin tukemiseksi. /sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue /hyvinvointikoordinaattori	Ohjelma valmistuu	Ikäohjelma on valmistunut ja hyväksytty Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnassa 24.5.2023.
Terve kunta –verkostoon liittyminen	Kiinnitytään kansalliseen verkostoon ja toteutetaan hyviä käytäntöjä hyvinvoinnin edistämiseksi. /hyvinvointikoordinaattori, sivistysjohtaja	Toteutuu/ei toteudu	Valmisteilla.
Hyvän mielen kunta -toimintamalli	Kaikessa toiminnassa tuetaan mielen hyvinvointia. /hyvinvointikoordinaattori	Toteutuu/ei toteudu	Valmisteilla.
Asiakastyytyväisyyskysely	Palveluiden laatu ja kehittäminen palautteen mukaisesti. /sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	Toteutuu/ei toteudu	Liikunta- ja terveystottumuskysele. Kysely Kalevankaan ulkokuntoilualueen uudistamiseksi.
Esteettömyyssuunnitelman toteutuminen	Esteetön ympäristö ja palvelut toteutuvat ohjelman mukaisesti. /vastuu asumisen ja toimintaympäristön palvelualueella /yhteistyössä vammaisneuvosto, sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu.

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Lähiliikuntapaikkasuunnitelma	Lähiliikuntapaikkaverkoston kehittäminen kaikki ikäryhmät huomioiden. /liikuntapalvelut	Suunnitelman valmistuminen	Toteutunut osittain.
Retkeilyreittien kunnostaminen, reitistön kehittäminen ja markkinointi	Houkuttelevien luontoliikuntakohteiden tarjoaminen mikkeliäläisille, vapaaajan asukkaille ja matkailijoille. /liikuntapalvelut	Hyvässä kunnossa olevat retkeilyreitit	Osittain toteutunut
Uuden matka-/kuntoluistelumahdollisuuden toteuttaminen	Monipuolisten talviliikuntamuotojen harrastamisen mahdollistaminen. /liikuntapalvelut	Toteutunut/ei toteutunut	Ei toteutunut
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisryhmän toimenpiteet vuosikellon mukaisesti	Luodaan edellytyksiä kävelyn ja pyöräilyn lisäämiselle eri keinoin verkostoyhteistyönä. /hyvinvointikoordinaattori /Käpyryhmä	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu.

Hyödynnetään toiminnassa läpileikkaavasti kulttuuri, taide, luovat keinot ja liikunta sekä alueen rikas historia ja kulttuuriperintö.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Aktiivinen arki -harrastemessut	Erilaisten harrastusmahdollisuuksien ja harrastusten tarjoajien esille tuominen. /yleiset kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut nuorisopalvelut	Messut toteutunut/ei toteutunut	Tapahtuma 2.9.2023.
Kulttuurikahvila-toiminnan jatkaminen pääkirjastossa yhteistyössä järjestöjen, yhdistysten ja eri toimijoiden kanssa.	Kulttuurikahvila-toiminnan vakiinnuttaminen Kulttuurin unelmavuosi -hankkeen jälkeen. /kirjastopalvelut	Kulttuurikahvila-tapahtumien toteuttaminen	Kulttuurikahvilat toteutuvat syyskuusta alkaen.
Matalan kynnyksen kulttuuritapahtumien järjestäminen, kuten Museoiden yö.	Kulttuuri- ja museotarjonnan ympärivuotisuus (myös kesäajan ulkopuolella) kaikenikäisille. Tavoite 10 000 käyntiä kohteissa. /museot, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut	Kävijämäärä, positiivinen asiakaspalaute	Museoiden yö järjestetään 27.10.2023.
Kulttuuriohjelman valmistuminen	Mikkelin kaupungin kulttuuriohjelma valmistuu vahvasti toimijakenttää kuullen.	Kulttuuriohjelma valmis / ei valmis	Ei valmis.

	/kulttuuripalvelut, museot, kansalaisopisto, kirjasto, kaupunginorkesteri		
Kulttuuritoimijoiden hyödyntäminen kaupungin tilaisuuksissa. Kaupungissa vierailevia yhteistyökumppaneita pyritään viemään kulttuurin äärelle vierailun aikana.	Kulttuurimyönteisen Mikkelin mielikuvan vahvistaminen. /lautakunnan alaiset toimijat	Tapahtuma- ja kävijämäärät	Ei toteutunut (kaupunginorkesteri) Ei toteutunut (kirjasto)

4. Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tunnistetaan ja hyödynnetään väestön moninaisuus rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä, osana mikkeliäisyyttä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Maaro-romanipoliittinen ohjelma valmistuu.	Ohjelman toimenpiteet todentuvat. /Kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue	Toteutuu/ei toteudu	Valmistunut.
Kotouttamisen kokonaisvastuun hallittu siirtyminen kaupungille: Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueella kotouttamiseen liittyvät sivistyspalvelut.	Toimiva toimintarakenne. /yhteistyö kotouttamispalveluita koordinoivan työllisyyspalveluiden kanssa	Toteutuu/ei toteudu	Toimintarakennetta työllisyyspalveluiden kanssa vahvistetaan, sivistyksen palveluissa on huomioitu myös maahanmuuttajataustaiset kaupunkilaiset.
Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Ikäihmisten vertaisohjaajien kouluttaminen (Ikiliikkujat).	Ikäihmisten vertaisohjaajatoiminnan ylläpitäminen ja kasvattaminen koronajan jälkeen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. /liikuntapalvelut	Koulutettujen vertaisohjaajien määrä yhteensä	Toteutuu syksyllä 2023
Seurafoorumin järjestäminen 3-4 kertaa vuodessa yhteistyössä Etelä-Savon Liikunta ry:n kanssa.	Urheiluseurojen kanssa tehtävä monipuolinen yhteistyö Mikkelin liikuntatoiminnan kehittämiseksi. /liikuntapalvelut	Seurafoorumi järjestetty	Seurafoorumi järjestetty 23.3. ja seuraava syksyllä 2023.
Mieli-ikä-runopiiri on ikääntyville suunnattu mielen hyvinvointia tukeva toimintamuoto, jossa kirjallisuuteen yhdistetään sosiaalinen kanssakäyminen ja tunnetaitojen vahvistaminen. Kirjasto järjestää	Mieli-ikä-runopiiri toiminnan vakiinnuttaminen syksyn 2022 pilotin jälkeen. /kirjastopalvelut	Mieli-ikä-runopiirien järjestäminen toteutunut	Ei toteudu vuonna 2023 yhteistyökumppanin henkilöstösyistä johtuen. Pyritään toteuttamaan vuonna 2024.

yhteistyössä yhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa Mieli-ikärunopiirikonseptin mukaisia runopiirejä kirjaston tiloissa.			
Osallisuussuunnitelman toteuttaminen.	Toteutetaan osallisuussuunnitelman tavoitteita. /kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue ja soveltuvin osin kaikki yksiköt	Osallisuussuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen	Kirjastolle on perustettu asiakasyhteisö, jota pyritään hyödyntämään myös osallisuustyössä.

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Kaikille avoimien ja maksuttomien senioriliikuntavuorojen järjestäminen 3-4 alueella yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (Ikiliikkujat)	Kaikille senioreille ohjatun liikunnan ja sitä kautta sosiaalisten kontaktien mahdollistaminen. /liikuntapalvelut	Avointen senioriliikuntavuorojen/toimivien ryhmien määrä	Toteutunut: Kalevankangas, Haukivuori, Ristiina, Antola
Tarjotaan kerho- ja harrastustoimintaa jokaisella perusopetuksen koululla	Mahdollistetaan oma juttu jokaiselle koululaiselle. /kerhotoiminnan ohjausryhmä	Kerhojen määrä/ Kerho jokaisella koululla	Toteutuu, harrastamisen Mikkelin malli/Oma juttu kaikille –kerhotoimintaa järjestetään jokaisella koululla.

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Avustuksien myöntäminen tapahtumien järjestelykuluihin	Kolmannen sektorien toimijoiden järjestämien tapahtumien tukeminen. /liikuntapalvelut, nuorisopalvelut jne.	Myönnettyjen avustusten määrä	Liikuntapalvelut: 14 920 euroa (kohdeavustukset). Yleiset kulttuuripalvelut: 83 765 euroa.
Laadukkaat tapahtumat ja näyttelyt	Järjestetään neljä vaihtuvaa näyttelyä eri museo-kohteissa, tavoite 38 500 kävijää. /museot	Kävijämäärä	Kolme vaihtuvaa näyttelyä on toteutettu. Neljäs toteutetaan syksyllä. Museo-kohteissa 27 573 kävijää.
Monipuolisen kulttuuritarjonnan ylläpitäminen kaupungissa	Riittävät resurssit kulttuuritoimijoille, jotta tapahtumia voidaan järjestää. /lautakunnan alaiset toimijat	Tapahtumien määrä ja kävijämäärä	Kokonaismäärä raportoidaan vuositasolla tilinpäätökseen.

Lisätään osallistuvan budjetoinnin käyttöä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Osallistuvan budjetoinnin käyttö	Käytön lisääminen. /kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue	Käyttö kohteina ja euroina	Toteutuneet/liikuntapalvelut: Suomenniemen huoltorakennuksen maalaus 4200 euroa, Urheilupuiston maatrampoliini 4000 euroa.
YoungMikkeli-perintörahasen käyttö nuorilähtöisesti	Nuoret suunnittelevat omia hankkeitaan ja hakevat niiden toteutukseen YoungMikkeli-perintörahoitusta. / nuorisopalvelut	Käyttö kohteina ja euroina	Rahoitettu 2 kohdetta, yhteensä 7500 euroa.

Edistetään yhteisöllistä asumista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Ikääntyneiden monimuotoista asumista (yhteisöllinen asuminen, soluasuminen) kehitetään edelleen.	Ikääntyneiden turvallisuuden tunne ja sujuva arki paranevat yhteisöllisyyttä kehittämällä. /vanhusneuvosto yhteistyössä kaupungin ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa	Yhteisöllisen asumisen yksiköiden määrä lisääntyy	Kehittämistyötä tehdään. Kiiskinmäen yhteisöllisen asumisen yksikkö valmistunut.

Kaupunginorkesteri

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3300 - Kaupunginorkesteri			
konserdit ja esitykset kpl	80,00	84,00	105,00 %
menot / konsertti tai esitys €/kpl	-13 318,75	-8 513,52	63,92 %
kuulijoiden määrä kpl	18 000,00	18 000,00	100,00 %
menot / kuulija €/kpl	-59,19	-39,73	67,12 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Keväällä 2023 toteutettiin ooppera Elinan surma, joka keräsi hyvän määrän yleisöä ja sai valtakunnallista mediahuomiota. Muutenkin konserttikalenteri on pystytty toteuttamaan suunnitellusti. Sairaspoissaolot ja yhden vakanssin täyttämättä oleminen ovat vaikuttaneet määräaikaisten henkilöstön käyttöön suunniteltua enemmän.

Museopalvelut

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3400 - Museopalvelut			
käynnit kpl	38 500,00	27 573,00	71,62 %
menot / käynti €/kpl	-35,55	-31,91	89,78 %
näyttelyiden määrä kpl	9,00	8,00	88,89 %
tallenteiden määrä kpl	54 000,00	59 297,00	109,81 %
sijoitettavien teosten määrä kpl	650,00	356,00	54,77 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Heinäkuun 2023 loppuun mennessä museokohteissa on ollut 27573 kävijää. Museoissa on toteutettu kolme vaihtuvaa näyttelyä. Yleisölle on avoinna ollut viisi pysyvää näyttelyä. Syksyllä taidemuseossa toteutetaan vielä yksi vaihtuva näyttely. Viestikeskus Lokki on ollut toistaiseksi suljettuna yleisöltä kunnes kohteen turvallisuus saadaan varmistettua. Lokin remontti on valmisteilla.

Kirjastot

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3600 - Mikkelin kirjastot			
Mikkelin kirjastot yhteensä, lainat kpl	640 000,00	412 067,00	64,39 %
menot / laina €/kpl	-4,73	-4,34	91,89 %
Mikkelin kirjastot yhteensä, käynnit kpl	350 000,00	283 872,00	81,11 %
menot / käynti €/kpl	-8,64	-6,30	72,95 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Lainojen määrä on noussut 15,6 % verrattuna edellisvuoteen, jolloin oli alkuvuodesta vielä voimassa joitakin koronarajoituksia. Kävijämäärä nousi 75,2 % ja tapahtumiin osallistujien määrä 120 %. Asiakasyhteisö aloitti toimintansa toukokuussa. Pääkirjastolle remontoitiin tilat kaupungin asiointipisteelle, jolloin kirjaston käytössä oleva tila väheni. Palautuslinjasto korvattiin aulaan sijoitetuilla lainaus-palautusautomaateilla. Osa pitkittyneistä rekrytoinneista tuotti tulosta, mutta niukka henkilöresurssi aiheuttaa silti haasteita.

Vapaa sivistystyö

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3700 - Vapaa sivistystyö			
opiskelijat kpl	4 500,00	2 788,00	61,96 %
menot / opiskelija €/kpl	-344,02	-322,48	93,74 %
opetustunnit kpl	18 500,00	11 577,00	62,58 %
menot / opetustunti €/kpl	-83,68	-77,66	92,81 %
kurssilaisia kpl	8 500,00	4 010,00	47,18 %
menot / kurssilainen €/kpl	-182,13	-224,21	123,10 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Kurssimaksutuotot eivät todennäköisesti ole toteutumassa talousarvion mukaisina, koska opiskelijamäärä ei ole palautunut koronavuosia edeltävälle tasolle.

Liikuntapaikat

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
4000 - Liikuntapalvelut			
ohjaaja-avustusta saaneiden järjestöjen määrä kpl	34,00	31,00	91,18 %
menot / avustettu järjestö €/kpl	-14 688,24	-7 957,90	54,18 %
4300 - Uimahallit			
uimahallien käynnit kpl	170 000,00	70 631,00	41,55 %
menot / käynti €/kpl	-10,38	-13,73	132,26 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Koulujen piha-alueita koskevan lähiliikuntapaikkasuunnitelman opinnäytetyö on valmistunut. Syksyllä valmistuu ulkokuntosuunnitelman mukaisesti Kalevankankaan ulkokuntoilualue. Urpolan liikunta-alue ja Saimaanportin koulun piha-alue/lähiliikuntapaikka valmistuu vuoden 2023 aikana. Ikäihmisten eilintapaohjaus sai valtakunnallista tunnustusta ja sen toiminta ja kehittäminen jatkuu vahvana. Uimahallien kävijämäärä on noussut alkuvuoden aikana noin 6000 kävijällä vuoden takaiseen verrattuna. Avustuksia saavien yhteisöjen määrässä ei suuria muutoksia.

Nuorisotoiminta

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
4510 - Nuorisotoiminta			
nuorisotilat ja -toiminta käynnit kpl	22 000,00	14 718,00	66,90 %
menot / käynti €/kpl	-52,83	-40,84	77,31 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Toiminta tammi-heinäkuussa on toteutunut suunnitellusti.

Tiliryhmäkohtaiset toteutuma-analyysit – kehitys ja ennuste

Myyntituotot

Kaupunginorkesteri: myyntituotot ylittyvät 15 000 euroa.

Museopalvelut: Päämajamuseon museokauppamyyni jää 6 000 euroa budjetoidusta.

Kirjastopalvelut: myyntituotot ylittynevät saman verran kuin avustukset jäävät alle talousarvion eli 12 000 euroa.

Kansalaisopisto ja osallisuus: myyntituotoissa saatetaan jäädä hieman budjetista, koska volyymia on laskettu ja kuntalaskutus ei tuota samaa summaa kuin normaalisti.

Liikuntapalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti

Maksutuotot

Hallinto: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Kirjastopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Kansalaisopisto: kurssimaksutuotot eivät ole toteutumassa budjetin mukaisina, koska opiskelijamäärä ei ole palautunut koronavuotia edeltävälle tasolle. Seurantaan mennessä kertyneet tuotot eivät kuitenkaan anna oikeaa kuvaa tilanteesta, koska valtaosa tuotoista kertyy syyslukukauden aikana. Vajaus 50 000 euroa.

Muut toimintatuotot

Hallinto: ylittää talousarvion 500 euroa.

Yleiset kulttuuripalvelut: muut toimintatuotot ennustetaan jäävän noin 5000 alle talousarvion.

Kaupunginorkesteri: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Museopalvelut: Päämajamuseon pääsylipputuotot jäävät 24 000 euroa alle talousarvion.

Kirjastopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti, vaikka toteutuma näkyy vain 42 %. Verkkomaksuna maksettuja myöhästymismaksuja ei ole vielä tuloutettu, mutta summa on tiedossa.

Kansalaisopisto ja osallisuus: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Liikuntapalvelut: muut toimintatuotot ovat alkuvuoden osalta noin 198 000 euroa alle talousarvion.

Vuokratuotot ovat noin 153 000 euroa alle talousarvion. Yhteensä 351 000 euroa alle talousarvion.

Tuet ja avustukset

Hallinto: alittaa talousarvion 13 900 euroa (Kulttuurin unelmavuoden tapahtumista osa jo sovitusta tapahtumista jäi koronan vuoksi toteutumatta, jolloin hankebudjetti ei toteutunut suunnitellusti).

Yleiset kulttuuripalvelut: saatu avustuspotti ollut pienempi kuin aiemmin, loppuvuodessa vielä muutamia hakuja. ennustetaan jäävän noin 24 000 euroa alle talousarvion.

Kaupunginorkesteri: yksi haettu avustus jäi saamatta, ennustetaan että avustuksia saadaan 15 000 euroa budjetoitua vähemmän.

Museopalvelut: Mikkelin taidemuseo on saanut Taiteen edistämiskeskukselta 20 000 euron avustuksen Mikkelin 13. Kuvitustriennalen järjestämiseen. Taidemuseo on saanut Museovirastolta 6 000 euron avustuksen kuvataiteilijoiden näyttelypalkkioihin sekä 16 600 euron avustuksen Mikkelin 13. Kuvitustriennaleen valittujen kuvittajien näyttelypalkkioihin. Avustuksia on kertynyt yhteensä 42 600 euroa.

Kirjastopalvelut: jäänee noin 12 000 euroa alle talousarvion. Talousarviossa on 20 000 euroa ja viime vuodelta siirtyi 11 000 euroa. Aluehallintovirastolta tälle vuodelle haettua kehittämisavustusta ei

saatu. Lisäksi on mahdollista, että aluehallintovirastolle joudutaan palauttamaan noin 3 000 euroa Osallisuutta kirjaston tilojen ideointiin peruskorjausta varten –hankkeen avustusta. Hanketta ei voitu viedä suunnitellusti päätökseen, koska investointisuunnitelmassa ei enää ole sellaista peruskorjausta, jossa puututtaisiin tilaratkaisuihin.

Kansalaisopisto ja osallisuus: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Liikuntapalvelut: avustusten määrä on noin 22 000 euroa yli talousarvion, avustus kohdentuu retkeilyreittien kunnostukseen.

Nuorisopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Henkilöstömenot

Hallinto: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Yleiset kulttuuripalvelut: toteutuu suurin piirtein talousarvion mukaisesti, pieni alitus alkuvuoden henkilöstövajauksen johdosta, alittuu noin 10 000 euroa.

Kaupunginorkesteri: määräaikaista jouduttu käyttämään paljon, mutta myös yksi vakanssi ollut täyttämättä. Toteutuu talousarvion mukaisesti.

Museopalvelut: Museovirastolta saatu 6 000 euron avustus käytetään taiteilijoiden näyttelypalkkioihin ja Museovirastolta saatu 16 600 euron avustus käytetään kuvitustriennalen kuvittajien näyttelypalkkioihin, joten henkilöstökulut ylittyvät 22 600 euroa.

Kirjastopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Kansalaisopisto ja osallisuus: tuntiopettajien palkoissa on ylityspainetta, ylitys 30.000 euroa.

Liikuntapalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Nuorisopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Palveluiden ostot

Hallinto: alittuu 10 100 euroa.

Yleiset kulttuuripalvelut: alittuu noin 20 000 euroa.

Kaupunginorkesteri: tulee ylittymään 50 000 euroa johtuen oopperan ja toisen suuren produktion kulurakenteesta ja matkustuskuluista johtuen.

Museopalvelut: Mikkelin 13. Kuvitustriennaleen saatu 20 000 euron avustus käytetään palveluiden ostoihin, joten palveluiden ostot ylittyvät 20 000 euroa budjetoidusta.

Kirjastopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Kansalaisopisto ja osallisuus: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Liikuntapalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Nuorisopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Hallinto: alittuu 2 400 euroa.

Yleiset kulttuuripalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Kaupunginorkesteri: tulee alittumaan 4 000 euroa.

Museopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Kirjastopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Kansalaisopisto ja osallisuus: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Liikuntapalvelut: polttoainekustannukset ylittyvät arviolta 25 000 euroa nousseiden polttoainehintojen vuoksi. Sähkön hinnan nousun myötä arvioitu kustannus on noin 100 000 euroa yli talousarvion.

Lämmityskustannukset jäävät arviolta noin 70 000 euroa alle talousarvion lämmityksessä tehtyjen säästöjen vuoksi. Yhteensä ylitys 55 000 euroa.
Nuorisopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Avustukset

Toteutuu talousarvion mukaisesti.

Muut kulut

Hallinto: ylittyy 1 500 euroa.

Yleiset kulttuuripalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Kaupunginorkesteri: ylittyy 2 200 euroa yllättävän flyygelihuoltokulun vuoksi.

Museopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Kirjastopalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Kansalaisopisto ja osallisuus: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Liikuntapalvelut: toteutuu talousarvion mukaisesti.

Nuorisopalvelut: alittuu 15 000 euroa, koska Saksalan nuorisotalon/Lähemäkitalon sis. vuokra päättyy 1.6.2023 alkaen.

Investoinnit

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta	TA 2023	2023 1-7	Tot %	Jäljellä	Ennuste
Koneet ja kalusto yhteensä	140 000,00				
Liikuntapaikat	115 000,00	122 477,00	106,5	-7 477,00	
Kirjasto	25 000,00	17 254,00	69,0	7 746,00	25 000,00